

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΤΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ INTERNET

Η πειρατεία στο διαδίκτυο

- 1) Θεωρείτε ότι η πειρατεία στο διαδίκτυο, και κυρίως το παράνομο ‘κατέβασμα’ μουσικής και ταινιών και η ανταλλαγή αρχείων μεταξύ των χρηστών (peer to peer) είναι μία ευρέως διαδεδομένη πρακτική και αν ναι, με τάσεις αύξησης ή μείωσης μέσα στα επόμενα χρόνια;

Θεωρούμε ότι η ανταλλαγή αρχείων οποιασδήποτε μορφής αυξάνεται με βάση τους ρυθμούς σύνδεσης νέων χρηστών στο Διαδίκτυο. Στη αυξητική τάση της ανταλλαγής αρχείων συμβάλλει επίσης και η ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας με γρήγορες ταχύτητες σύνδεσης, οι οποίες ευνοούν την ανταλλαγή αρχείων και πληροφοριών σε σύντομο χρονικό διάστημα.

- 2) Πιστεύετε ότι υπάρχει τρόπος η πρακτική αυτή να περιοριστεί και ποιος είναι αυτός;

Θεωρούμε ότι ο κατάλληλος τρόπος αντιμετώπισης του φαινομένου είναι η πρόληψη της εμφάνισής του. Το οικογενειακό περιβάλλον, και η πολιτεία μέσω της εκπαίδευσης θα μπορούσε να συμβάλει στην διαπαιδαγώγηση των παιδιών και νέων, έτσι ώστε να ενημερωθούν για την διαδικτυακή πειρατεία και κυρίως να αντιληφθούν την παραβατικότητα της εν λόγω συμπεριφοράς. Η φύση του Διαδικτύου, δηλαδή η χωρίς όρια και σύνορα πρόσβαση, δημιουργεί στον χρήστη μια αίσθηση ελευθερίας έτσι ώστε η επικρατούσα αίσθηση να είναι ότι στον διαδικτυακό χώρο «όλα επιτρέπονται». Θεωρούμε λοιπόν, ότι η κατάλληλη ενημέρωση τόσο από την πολιτεία όσο και από την οικογένεια μπορεί να συμβάλει ώστε ο χρήστης να αντιληφθεί ότι η συμπεριφορά του, η οποία φαντάζει «αθώα», παραβιάζει δικαιώματα τρίτων. Επιπλέον, ένα ακόμα μέτρο πρόληψης θα μπορούσε να είναι από την μεριά της βιομηχανίας η ρεαλιστική οριοθέτηση των τιμών των προϊόντων (cds, dvds). Εάν για παράδειγμα ο χρήστης μπορούσε να αγοράσει ένα dvd σε σχετικά προσιτή τιμή, είναι πιθανότερο να προτιμούσε να διαθέσει τα χρήματά του έτσι ώστε να αποκτήσει το αυθεντικό, παρά να προμηθευτεί το αντίγραφο το οποίο κυκλοφορεί στο Διαδίκτυο και το οποίο ενδεχομένως να είναι πολύ κατώτερης ποιότητας.

Ο ρόλος των φορέων παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών;

- 3) Ποιός πιστεύετε ότι είναι ο ρόλος των φορέων παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών στην εξάλειψη του φαινομένου της διαδικτυακής πειρατείας;

Είναι απλοί ταχυδρόμοι που μεταφέρουν έναν κλειστό φάκελο ή έχουν γνώση του τι μεταφέρουν;

Ο πάροχος διαδικτυακών υπηρεσιών δεν δύναται να έχει γνώση του τι μεταφέρεται σε ολόκληρο το πλέγμα του δικτύου του. Η λειτουργία του παρόχου θα μπορούσε να παρομοιαστεί με την εργασία του ταχυδρόμου. Απλώς μεταφέρει το γράμμα χωρίς να γνωρίζει το περιεχόμενο. Έτσι και ο πάροχος δικτύου μεταφέρει τις πληροφορίες στον τελικό αποδέκτη χωρίς να έχει γνώση του τι μεταφέρει. Άλλωστε μια τέτοια πρακτική, δηλαδή ελέγχου του περιεχομένου της πληροφορίας, θα ήταν αντίθετη με την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών αλλά και των προσωπικών δεδομένων.

- 4) Ποιες είναι οι περιπτώσεις εκείνες στις οποίες οι φορείς παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών *ενδέχεται να έχουν γνώση* του περιεχομένου μίας ιστοσελίδας ή μίας παράνομης πρακτικής που λαμβάνει χώρα στο δίκτυο που διαχειρίζονται; Πώς θα απαντούσατε για καθεμία των παρακάτω περιπτώσεων;
- Όταν φιλοξενούν οι ίδιοι περιεχόμενο
 - Όταν διαμεσολαβούν για τη διακίνηση περιεχομένου που φιλοξενείται στο εξωτερικό
 - Όταν γίνεται χρήση του δικτύου τους για ανταλλαγή αρχείων μεταξύ χρηστών (peer to peer)
 - Άλλες περιπτώσεις;

Οι πάροχοι δεν μπορούν να έχουν γνώση του περιεχομένου των ιστοσελίδων που φιλοξενούν καθώς σε αρκετά από τα site που φιλοξενούμε δεν έχουμε άδεια πρόσβασης από τον διαχειριστή και σε άλλα δεν μπορούμε να γνωρίζουμε την πλήρη μορφή του διαδικτυακού περιεχομένου.

Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε στην απάντησή μας για την ερώτηση 3 η υποχρέωση ελέγχου των site, θα ήταν αντίθετη με την προστασία του απαραβίαστου της επικοινωνίας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Ακόμα και αν αυτό επιτρεπόταν, θα δημιουργούνταν προβλήματα με το security policy το οποίο υπογράφει ο πάροχος με τον κάθε πελάτη για την υπηρεσία φιλοξενίας.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η υποχρέωση ελέγχου θα ήταν οικονομικά ασύμφορη για τον πάροχο, καθώς αυτό θα απαιτούσε ακριβό εξοπλισμό αλλά και ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο θα ήταν αποκλειστικά επιφορτισμένο με το να ελέγχει το τι διακινείται από κάθε συνδρομητή,

Ομοίως δεν δύναται να έχουμε γνώση όταν μεσολαβούμε για την διακίνηση περιεχομένου στο εξωτερικό ή όταν το δίκτυο μας χρησιμοποιείται για την ανταλλαγή αρχείων μεταξύ των χρηστών.

- 5) Πώς πρέπει κατά τη γνώμη σας να δράσει ένας πάροχος διαδικτυακών υπηρεσιών όταν *αποκτήσει γνώση* για παράνομη δράση μέσω της χρήσης του δικτύου του από επιστολή, γνωστοποίηση ή καταγγελία που του γίνεται για παράδειγμα από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων που

εκπροσωπεί δημιουργούς ή δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων; (π.χ., να στείλει σύσταση στον χρήστη της ιστοσελίδας, να τον προειδοποιήσει για ενδεχόμενη διακοπή της σύνδεσής του, να διακόψει τη σύνδεσή του, να γνωστοποιήσει τα στοιχεία του στους δικαιούχους για περαιτέρω νόμιμες ενέργειες, κ.ο.κ.;) Ποιές από τις ανωτέρω ενέργειες θα ήταν πιο αποτελεσματική και γιατί;

Θεωρούμε ότι μια προσέγγιση με τον χρήστη είναι απαραίτητη έτσι ώστε να έρθει εις γνώσιν του ότι ο πάροχος γνωρίζει αποδεδειγμένα από δικαστική αρχή ότι ασκεί παράνομη δραστηριότητα και ότι οφείλει να απέχει από αυτήν.

Θεωρούμε ότι η απευθείας ενημέρωση των δικαιούχων αναφορικά με τα στοιχεία των χρηστών, που παραβιάζουν πνευματικά δικαιώματα, υποβάλει τους παρόχους σε μια θέση αστυνόμευσης και παρακολούθησης της συμπεριφοράς των χρηστών του διαδικτύου, παραβιάζοντας ταυτόχρονα τα προσωπικά τους δεδομένα. Ως εκ τούτου η υποβολή των στοιχείων σε δικαστική αρχή, εφόσον ζητηθεί με βάση το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, κρίνεται αναγκαία και αποτελεσματικότερη, καθώς οι δικαστικές αρχές είναι αρμόδιες να προβούν σε διερεύνηση των καταγγελλομένων.

- 6) Θα δημιουργούσε ενδεχομένως προβλήματα κάποια από τις ανωτέρω ενέργειες; Ποια και σε ποιους;

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, με την αποστολή των στοιχείων των χρηστών από τους παρόχους στους δικαιούχους, οι πάροχοι εισέρχονται σε μια θέση αστυνόμευσης των δραστηριοτήτων των χρηστών στο Διαδίκτυο. Επιπλέον στην περίπτωση κατά την οποία ο πάροχος δίνει τα στοιχεία των χρηστών-συνδρομητών του στους δικαιούχους χωρίς καμία εντολή από δικαστική αρχή, ανακύπτουν θέματα προσβολής των προσωπικών δεδομένων των χρηστών και ελευθερίας διακίνησης ιδεών, πληροφοριών και απορρήτου των επικοινωνιών.

Τέτοια δραστηριότητα θα δημιουργούσε στους παρόχους μια υποχρέωση ελέγχου του διαδικτύου καθώς και μια υποχρέωση να αποφασίζουν ανάμεσα στην αναγκαιότητα προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των συνδρομητών τους. Έτσι στην περίπτωση που επιλέξουν να μην κοινοποιήσουν τα στοιχεία των χρηστών τους, καταλήγουν να κατηγορηθούν οι ίδιοι για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, στην περίπτωση δε που χορηγήσουν τα στοιχεία των χρηστών κινδυνεύουν να κατηγορηθούν για παραβίαση προσωπικών δεδομένων. Με αυτή την πρακτική μεταβιβάζεται το βάρος στους παρόχους να κρίνουν και να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο και επομένως να επωμιστούν και την ευθύνη της επιλογής τους για κάτι που είναι θεσμικά αναρμόδιοι. Εξ' αυτού του λόγου θεωρούμε ότι ο πάροχος πρέπει να δίνει στοιχεία των χρηστών που παραβιάζουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας μόνο εφόσον υπάρχει εντολή δικαστικής αρχής προς τούτο.

- 7) Πιστεύετε ότι χρειάζεται τροποποίηση το υπάρχον νομοθετικό καθεστώς για κάποιες εκ των ανωτέρω ενεργειών και σε ποία σημεία;

Θεωρούμε ότι το νομικό πλαίσιο προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων βάσει του νόμου 2121/1993 είναι επαρκές για την αντιμετώπιση του φαινομένου και μπορεί να εφαρμοστεί και για την προσβολή πνευματικών δικαιωμάτων μέσω του Διαδικτύου. Το γεγονός ότι η πράξη της προσβολής τελείται μέσω Διαδικτύου δεν αναιρεί την εφαρμογή του ήδη υφιστάμενου νομικού πλαισίου. Κατ' επέκταση αν μια παράνομη πράξη τελείται με χρήση ταχυδρομείου θα πρέπει να απαγορευθεί η χρήση του εν λόγω μέσου ή να ανοίγεται κάθε επιστολή προκειμένου να εντοπιστεί η παράνομη πράξη μέσω μιας εξίσου παράνομης πράξης, δηλαδή της παραβίασης προσωπικών δεδομένων ; Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι η πράξη είναι παράνομη και όχι το μέσο με το οποίο τελείται.

- 8) Εκτός των δικαιούχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, πιστεύετε ότι από την πάταξη της πειρατείας υπάρχουν οφέλη για τους παρόχους υπηρεσιών Ίντερνετ και για το ελληνικό κράτος;

Ο περιορισμός της διαδικτυακής πειρατείας πιθανόν να έδινε στους παρόχους τη δυνατότητα αξιοποίησης μεγαλύτερου bandwidth του δικτύου τους. Για το κράτος θεωρούμε ότι θα αυξάνονταν τα κέρδη από την φορολογία, καθώς οι χρήστες των δικτύων peer-to-peer αποφεύγουν την φορολογία ΦΠΑ, την οποία καταβάλλουν με την αγορά των προϊόντων. Βέβαια στην περίπτωση που η αντιμετώπιση του προβλήματος γινόταν μέσω ορθολογικότερης κοστολόγησης των παρεχομένων προϊόντων με πνευματικά δικαιώματα, το όφελος για το κράτος από τα έσοδα φορολογίας θα ήταν πολύ μεγαλύτερα. Αυτό αποδεικνύεται από πρόσφατα παραδείγματα γνωστών καλλιτεχνών οι οποίοι διέθεσαν σε λογική τιμή τραγούδια τους μέσω του διαδικτύου περιορίζοντας έτσι στο ελάχιστο την παράνομη διακίνησή τους.

Προτεινόμενες λύσεις αντιμετώπισης του φαινομένου

- 9) Θεωρείτε ότι η εφαρμογή τεχνικών φιλτραρίσματος θα είναι ένα αποτελεσματικό μέτρο αποτροπής της διαδικτυακής προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

Θεωρούμε ότι η εφαρμογή του filtering πάλι εγκαθιστά τον πάροχο στη θέση αστυνόμευσης του περιεχομένου του διαδικτύου και τίθεται στην θέση ο ίδιος, χωρίς την παρέμβαση της αρχής να κρίνει εάν η πρόσβαση σε μια πληροφορία είναι επιτρεπτή ή όχι.

Επιπλέον, για να κρίνουμε εάν η μεταδιδόμενη πληροφορία είναι ελεύθερα προσβάσιμη θα πρέπει ο πάροχος να «κατεβάσει» ολόκληρο το αρχείο και εν

συνεχία να αποκλείσει την πρόσβασή του εφόσον κρίνει ότι παραβιάζει πνευματικά δεδομένα. Συνεπώς με την πρακτική του φιλτραρίσματος δίνεται το δικαίωμα στον πάροχο να παραβιάζει το απόρρητο της επικοινωνίας χωρίς την παρέμβαση της δημόσιας αρχής κάτι το οποίο αντίκειται στην κείμενη νομοθεσία.

- 10) Πιστεύετε ότι η υπογραφή μνημονίων συνεργασίας μεταξύ παρόχων υπηρεσιών ίντερνετ και δικαιούχων καθώς και η υιοθέτηση κωδίκων δεοντολογίας από τους πρώτους θα βοηθούσε στην πάταξη της πειρατείας και στην υπερκέρραση πρακτικών προβλημάτων;

Θεωρούμε ότι η σύνταξη μνημονίων μεταξύ παρόχων και δικαιούχων θα αποτελούσε μια μεμονωμένη αντιμετώπιση του φαινομένου και ως εκ τούτου κρίνουμε ότι θα ήταν αναποτελεσματική. Επιπλέον, θεωρούμε ότι η σύνταξη κώδικα δεοντολογίας μεταθέτει το βάρος ευθύνης στους παρόχους, καθιστώντας τους ουσιαστικά υπεύθυνους να αντιμετωπίσουν οι ίδιοι ένα πρόβλημα για την γένεση του οποίου δεν ευθύνονται.

- 11) Πιστεύετε ότι θα ήταν αποτελεσματική η ενσωμάτωση στα συμβόλαια παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών αυστηρότερων ρητρών αναφορικά με την προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

Θεωρούμε ότι οι ρήτρες στα συμβόλαια είναι επαρκείς με τη γενική υποχρέωση αποχής από παράνομη δραστηριότητα. Ο πάροχος δεν είναι ο αρμόδιος να επιβάλει κυρώσεις στον χρήστη, καθώς με αυτόν τον τρόπο θα υποκαθιστούσε την αρμοδιότητα των δημόσιων και δικαστικών αρχών.

- 12) Συμφωνείτε ότι η καταπολέμηση της διαδικτυακής πειρατείας θα ελευθερώσει εύρος χρήσης (bandwidth) των δικτύων προκειμένου να αναπτυχθούν νόμιμες υπηρεσίες στο πλαίσιο της ψηφιακής Ελλάδας;

Θεωρούμε ότι πιθανότατα θα απελευθερωθεί bandwidth.

- 13) Έχετε κάτι άλλο να προτείνετε;

Η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και προσωπικά δεδομένα ή απόρρητο της επικοινωνίας είναι πολύ λεπτή και οι πάροχοι δεν είναι σε θέση να επιλέξουν ποιο από τα δύο αγαθά πρέπει να προστατευθεί.

Εντούτοις, το πρόβλημα δεν δύναται να αντιμετωπιστεί μόνο σε εθνικό επίπεδο, καθόσον, ο διανομέας του παράνομα διακινούμενου υλικού πιθανότατα να είναι εγκατεστημένος σε χώρα του εξωτερικού.

Εξ αυτού του λόγου θεωρούμε ότι λόγω της φύσης του Διαδικτύου κάθε ενέργεια για την αντιμετώπιση της διαδικτυακής πειρατείας σε εθνικό επίπεδο μόνο θα είναι πάντα ανεπαρκής.

Τέλος, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι το Διαδίκτυο αποτελεί το μέσο διακίνησης των πληροφοριών και όχι την γενεσιουργό αιτία του προβλήματος της παράνομης ιδιοποίησης αυτών κάτι που για να διαπιστωθεί πρέπει να παραβιασθεί η αρχή των προσωπικών δεδομένων των χρηστών του.